

Simon van Cyrene

Mattheüs 27:32; Markus 15:21; Lukas 23:26

Wie was Simon van Cyrene?

Cyrene was een grote stad aan de Noord-Afrikaanse kust in Lybië, dat ten westen van Egypte ligt. Het was een Griekse kolonie. Simon was hieruit afkomstig (Matt. 27:32). Toch was het niet zo vreemd, dat wij hem in Jeruzalem aantreffen. Het was Pesach (Pascha), één van de drie grote pelgrimsfeesten waarbij elke mannelijke Jood in Jeruzalem werd verwacht (vgl. Deut. 16). Dat verklaart wel hoe het kwam dat Simon van Cyrene zich in Jeruzalem bevond, maar nog niet waarom hij daar op een akker werkte (of die bezat?). Het Gr. woord 'agros' dat hier wordt gebruikt, doelt op een stuk land (o.a. Matt. 27:7; Mark. 5:14), een veld (o.a. Matt. 6:28; 24:18), een akker (o.a. Matt. 13; 19:29), en elders ook op omliggende boerderijen (Luk. 9:12), of dorpen (Mark. 6:36).

In Handelingen 6:9 lezen wij echter over een synagoge waarin ook mensen kwamen, die afkomstig waren uit Cyrene; zij werden Cyreneeërs genoemd. Het was een synagoge waar Joden kwamen, die aanvankelijk in het buitenland maar later te Jeruzalem woonden. Vermoedelijk konden zij vanwege van de taal moeilijk aansluiting vinden bij bestaande synagogen en zo vormden zij een aparte gemeenschap van mensen met dezelfde taal. Vergelijk Handelingen 6:1 en 9, waar de 'Grieks-sprekenden' tegenover de 'Hebreeënen' staan. Simon van Cyrene zal waarschijnlijk zo'n binnengekomen hellenistische Jood zijn geweest.

Het komt soms ongelegen iets voor de Heer te doen

Toen Simon van Cyrene naar huis ging na een lange werkdag op het veld, werd hij uitgekozen om het kruis van de Heer te dragen (Luk. 23:26). Wat een eer, hij mocht iets voor de Heer Jezus doen. Maar zo zag hij het zelf eerst niet, want hij moest ertoe geprest, gedwongen worden (Matt. 27:32; Mark. 15:21). Dit ‘pressen’ (Gr. ‘aggareuo’) kennen we uit Mattheüs 5:41. Het was een gebruik, waarbij een Romeinse soldaat iemand mocht verplichten zijn wapentas te dragen. Ze mochten dat echter maar voor één mijl doen, en dan moesten ze de drager weer laten gaan. Het pressen houdt in dat iemand gedwongen werd iets te doen wat hij liever niet wilde. Wie geprest werd door een soldaat (die bij de overheersende vijand hoorde), moest stoppen met de dingen waarmee hij bezig was en een mijl ver diens last dragen.

Zo werd ook Simon van Cyrene gedwongen tot iets wat hem niet goed uitkwam en waar hij geen zin in had. Lukas 23:26 gebruikt het Gr. woord ‘epilambanomai’, wat erop duidt dat iemand wordt gegrepen en er iets van hem wordt geëist. Het Gr. werkwoord ‘heurisko’ (d.i. aantreffen, Matt. 27:32) wijst er ook op dat Simon van Cyrene met het gebeuren aanvankelijk niets te maken had. Ja, hij zal niet veel zin hebben gehad om het kruis van een veroordeelde te dragen die hij niet kende, maar van Wie hij waarschijnlijk wel had gehoord; en dat na een lange werkdag.

Zijn wij bereid om na een lange dag op het werk nog iets voor de Heer Jezus te doen? Wij kennen de Heer wel, in tegenstelling tot Simon van Cyrene. En wij willen Hem toch dienen en volgen. Dan kan dit wel eens ‘ongelegen’ komen (2 Tim. 4:2), d.i. op een ongelegen moment *voor ons*. Bijvoorbeeld na een zware dag, terwijl wij liever in onze stoel zouden ploffen. Moeten wij geprest, gedwongen worden? Zullen wij er toch maar vrijwillig voor kiezen een taak voor onze Heer te verrichten, ook als het ongelegen komt! Het is immers een grote eer iets voor Hem te mogen doen.

Hoe is het Simon van Cyrene later vergaan?

Wie zal het met zekerheid zeggen? We komen zijn naam buiten de drie genoemde plaatsen (Matt. 27:32; Mark. 15:21 en Luk. 23:26), die over hetzelfde gebeuren gaan, verder niet tegen. We kunnen dus allen maar gissen. Uit Handelingen 11:20 weten we dat er ook Joden afkomstig uit Cyrene, die te Jeruzalem woonden, tot bekering zijn gekomen. Er waren immers ook Cyreneërs die het evangelie in Antiochië predikten tot de Grieks-sprekenden. Na de steniging van Stefanus was

er een grote verdrukking ontstaan in Jeruzalem, waardoor heel wat gelovigen Jeruzalem verlieten en onder andere naar Antiochië gingen (Hand. 8:1; 11:19). Dat is de reden dat we hen daar terugvinden. Mogelijk en hopelijk, is ook Simon van Cyrene tot bekering en geloof gekomen.

Het feit dat zijn zonen later worden vermeld, wijst erop dat hij bekend was bij de christenen van toen. Het kruis van de Heer te moeten dragen, zal hem mogelijk dichter bij Hem hebben gebracht. Heeft de Heer misschien iets tegen hem gezegd of hem in de ogen gekeken? We weten het niet. Maar het zal Simon zeker iets hebben gedaan om te horen dat hij het kruis van de Man had gedragen, van Wie men zei dat Hij de Messias van Israël was. Het mag ons ook wel iets doen om te kijken naar het kruis. Laat het ons telkens weer dichter bij Hem brengen!

Uitverkoren

Verder weten we dus dat Simon van Cyrene twee zonen had, Rufus en Alexander (Mark. 15:21). Hoogstwaarschijnlijk (zo wordt door vrijwel alle uitleggers aangenomen) is de Rufus van Romeinen 16:13 dezelfde als de zoon van Simon van Cyrene. Dit betekent dan dat de moeder van Rufus ook de vrouw van Simon van Cyrene was. Zij heeft met moederlijke zorg een dienst aan Paulus verricht. Simon van Cyrene wordt in Romeinen 16 niet vermeld. Was hij toen reeds ontslapen? Rufus wordt de uitverkorene genoemd (Gr. 'eklektos', dus uitgekozen door God). Elk kind van God mag weten een uitverkorene te zijn (Ef. 1:4). Paulus lijkt hier een algemene beschrijving aangaande Rufus te geven. Maar Rufus zal wel heel goed begrepen hebben wat het betekent door God uitverkoren te zijn, als hij dacht aan zijn eigen vader, die uit alle mensen die aanwezig waren op dat moment werd gekozen om het kruis van Christus te dragen. Zó mogen wij beseffen dat wij door God heel specifiek zijn uitverkoren voor een bepaalde taak, evenals Simon van Cyrene werd gekozen om het kruis van de Heer te dragen.

Aangezien we nu toch een beetje aan het gissen zijn geweest, stel ik nog maar een vraag. Zullen we Simon van Cyrene terugzien in de hemel? Dat gaan we binnenkort wel zien. En mochten u en ik elkaar hier op aarde nooit hebben ontmoet, dan zien we elkaar daar zeker wel. Afgesproken?

